

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 91/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Mag. Monikou Korbášovou, Námestie SNP 13, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske č. k. 3C/11/2017 zo 6. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Partizánske č. k. 3C/11/2017 zo 6. decembra 2022 **o d k l a d á** do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. januára 2023, doplnenou 18. februára 2023, domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenie a vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov konania. Zároveň navrhuje odložiť vykonateľnosť namietaného uznesenia.

2. Dňa 26. januára 2023 predseda III. senátu ústavného súdu Robert Šorl oznámil predsedovi ústavného súdu podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“) dôvody jeho vylúčenia z prejednávanej veci. Podľa čl. IV ods. 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2023 (ďalej len „rozvrh práce“, dostupný na webovom sídle ústavného súdu) rozhodol IV. senát ústavného súdu uznesením č. k. IV. ÚS 58/2023 zo 7. februára 2023 o vylúčení predsedu III. senátu ústavného súdu z prejednávanej veci. Podľa čl. III. ods. 1 písm. b)

rozvrhu práce vylúčeného predsedu III. senátu ústavného súdu zastupuje predseda II. senátu ústavného súdu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 15. marca 2017 domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy uzavretej 6. marca 2017) medzi žalovaným 1 (Psychologicko právne centrum pomoci, o. z.) ako predávajúcim a žalovanými 2 až 4 ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) ako kupujúcimi. Okresný súd rozsudkom č. k. 3C/11/2017 z 9. apríla 2019 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 26. júna 2019 žalobu zamietol, konanie proti žalovanému 1 zastavil a priznal žalovaným 1 až 4 nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V rámci odvolacieho konania došlo zo strany sťažovateľky k späťvzatiu žaloby v celom rozsahu. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 6Co/23/2021 z 31. januára 2022 pripustil späťvzatie žaloby, zrušil rozsudky okresného súdu a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením č. k. 3C/11/2017 z 20. mája 2022 zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovaným 1 až 4 trovy konania vo výške 21 209,70 eur. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu podali strany konania sťažnosť. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že v konaní vo veci samej sa domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu. Hodnotu sporu teda nebolo možné vyčíslieť, a tak mal okresný súd pri určení tarifnej odmeny za poskytnutie právnych služieb vychádzať z neurčitku podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Tiež namietala, že okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 13 ods. 2 vyhlášky. Podľa jej názoru mal vyšší súdny úradník znížiť tarifnú odmenu za poskytnutie právnych služieb pri zastupovaní viacerých klientov, a to u každého zo žalovaných o 50 %, a nie iba u žalovaných 2 až 4.

5. Sudca okresného súdu namietaným uznesením zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovaným 1 až 4 trovy konania vo výške 18 616,32 eur. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľky a sťažnosť žalovaných ako celok zamietol ako nedôvodnú. Sudca okresného súdu poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 93/2021 z 19. mája 2021, v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „... *Vyjadriť hodnotu predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov (resp. strany sporu) meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní, resp. aký vplyv má na zmenu hmotnoprávneho postavenia účastníkov tohto konania (II. ÚS 492/2013, IV. ÚS 187/2018, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020), tak ako na to správne poukazovala i sťažovateľka. Paušálna aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky s poukazom na to, že ide o určovací žalobu a hodnotu právneho úkonu, ktorého neplatnosti sa strana sporu domáha, nie je možné vyjadriť v peniazoch, bez toho, aby sa rozlíšilo, čo reálne tvorí predmet sporu, neobstojí. V tomto kontexte je pri vyčíslení trov konania pri určovacích sporoch potrebné rozlišovať dve kategórie. Do prvej kategórie patria spory, ktorých predmetom je definitívne určenie a výsledkom je rozsudok, ktorého účinkom je nadobudnutie konkrétnej (peniazmi ocenítej) hodnoty. Ak napríklad žalobca uspeje v spore o určenie vlastníckeho práva, nehnuteľnosť je definitívne katastrálne zaevidovaná ako jeho majetok, a preto je úplne opodstatnené, aby sa za tarifnú hodnotu veci považovala cena, resp. hodnota nehnuteľnosti. Druhú kategóriu tvoria spory, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie quasi prejudiciálne – na účely vysporiadania iného právneho vzťahu. Pôjde o určovacie spory, ktorých výsledkom nebude konečná súdna ochrana, ale na účel dosiahnutia jej definitívneho*

hmatateľného účinku sa nárok musí žalovať samostatne zo zákonných dôvodov. V týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo opodstatňuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.“.

6. Okresný súd skonštatoval, že predmetom konania vo veci samej bolo určenie neplatnosti právneho úkonu. Priaznivé rozhodnutie vo veci by malo za následok, že nehnuteľnosti by sa určením neplatnosti dostali z dispozície žalovaných 2 až 4 do dispozície žalovaného 1. Prípadné vyhovenie žaloby by pre sťažovateľku zdanlivo nemalo žiadne hmotnoprávne účinky (nenadobudla by žiadny majetok), no sťažovateľka samú seba považuje za štatutárnu zástupkyňu žalovaného 1, z čoho odvodzovala aj svoju aktívnu vecnú legitimáciu. Súd bol preto toho názoru, že prípadným vyhovením žalobe by sa nehnuteľnosti dostali do jej dispozičnej sféry ako štatutárky žalovaného 1, a preto vyšší súdny úradník pri vyčíslení trov konania postupoval správne.

7. Vo vzťahu k námietke o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 13 ods. 2 vyhlášky okresný súd uviedol, že ak by argumentáciu sťažovateľky pripustil, advokátovi by pri zastupovaní dvoch klientov patrila odmena vo výške ako keby zastupoval jedného klienta. Z logického výkladu zákonodarcu vyplýva, že jeho úmyslom bolo, aby za prvú osobu získal advokát odmenu v plnej výške a za každú ďalšiu osobu odmenu vo výške 50 %.

8. Sťažovateľka sa s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu nestotožňuje, článkou žalovaného bola len do roku 2007 a výkonným riaditeľom žalovaného 1 je [REDACTED]. Ak by bola jedinou zástupkyňou žalovaného 1, nemohol by výkonný riaditeľ splnomocniť advokáta na zastupovanie žalovaného 1 v konaní pred súdom. Sťažovateľka argumentovala, že nebola zmluvnou stranou kúpnej zmluvy a nedomáhala sa ani určenia vlastníckeho práva vo svoj prospech. Preto bez ohľadu na jej pomer k žalovanému 1 by vyhovujúci rozsudok nemal na jej majetkovú sféru žiadny vplyv. Tiež uviedla, že člen občianskeho združenia (žalovaného 1) a ani osoby oprávnené konať v jeho mene nemajú podiel na majetku združenia. Záver súdu o jej možnej dispozícii s majetkom žalovaného 1 označila za nesprávny a svojvoľný. Zotrvála na názore, že ustanovenie § 13 ods. 2 vyhlášky sa má vykladať tak, že základná sadzba tarifnej odmeny sa znižuje o 50 % u každého zo žalovaných, nie iba u žalovaného 2 až 4.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.1. K ústavnej sťažnosti:

9. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky, že okresný súd nesprávnou interpretáciou a aplikáciou ustanovení vyhlášky určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za poskytnutie právnych služieb v nesprávnej výške, a tiež nesprávne interpretoval ustanovenie § 13 ods. 2 vyhlášky.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 ZoÚS a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 ZoÚS), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 ZoÚS), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 ZoÚS) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 ZoÚS. Ústavný súd nezistil dôvody odmietnutia ústavnej sťažnosti, preto ju prijal na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 ZoÚS).

II.2. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

11. Podľa § 129 ZoÚS môže ústavný súd na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

12. Sťažovateľka sa osobitným návrhom podľa § 129 a nasl. ZoÚS domáha, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť namietaného uznesenia okresného súdu z dôvodu, že je podľa jej názoru povinná nahradiť trovy konania o približne 16 000 eur viac, než v skutočnosti má. Sťažovateľka je pripravená nahradiť žalovaným 1 až 4 trovy konania dobrovoľne, avšak v zákonnej výške. Vzhľadom na svoj čistý príjem, ktorého potvrdenie ústavnému súdu predložila (v priemere 939,96 eur, pozn.), nie je sťažovateľka schopná požadovanú sumu uhradiť. Tvrdí, že výkonom namietaného uznesenia jej hrozí závažná ujma spočívajúca v jej platobnej neschopnosti, ako aj vo zvýšení dlžnej sumy o trovy exekúcie. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že na základe namietaného uznesenia bolo začaté exekučné konanie a 3. februára 2023 vydané poverenie na vykonanie exekúcie, pričom poverený súdny exekútor 17. februára 2023 doručil zamestnávateľovi sťažovateľky príkaz na začatie exekúcie zrážkami zo mzdy.

13. Po predbežnom prieskume podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka svojou argumentáciou ozrejmla dôvodnosť odkladu vykonateľnosti namietaného uznesenia. Je zrejmé, že žalovaní 1 až 4 disponujú právoplatným a vykonateľným exekučným titulom (právoplatným 14. decembra 2022, vykonateľným 29. decembra 2022, pozn.), ktorým svoju priznanú pohľadávku voči sťažovateľke vymáhajú v exekučnom konaní. Výkonom exekúcie môže dôjsť k zásahu do majetku sťažovateľky a v okolnostiach prípadu vzhľadom na vyargumentované majetkové pomery by išlo o dopad citelného rozsahu. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol o odklade vykonateľnosti namietaného uznesenia okresného súdu až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu